

Goede jeugdgroei melkgeiten belangrijk voor de latere melkproductie, invloed van een kruidensupplement

Luk Sobry, Wim Govaerts

Project: *Opvolging coccidioseproject: impact van de groeivoorsprong van geitenlammeren op de latere productie*

Doelstelling: *Monitoring latere melkproductie van met kruiden gesupplementeerde lammeren*

Organisatie: *CCBT i.s.m. Wim Govaerts & Co*

Periode: *april 2012 tot december 2013*

Coccidiose is een van de belangrijkste ziekten bij jongvee op een rundvee- en geitenbedrijf. Ook wanneer er geen duidelijke ziekteverschijnselen zijn kan een subklinische besmetting met coccidiose zorgen voor groeivertraging. Uit een vorig CCBT project bleek een voedingssupplement op basis van kruiden er voor te zorgen dat de coccidiose besmetting op een lager niveau bleef, wat resulteerde in een betere groei van de lammeren die gesupplementeerd werden in vergelijking met lammeren uit de controlegroep.

De Vlaamse biologische melkgeitenhouders waren dan ook vragende partij om te evalueren of deze groeivoorsprong die werd gerealiseerd ook effectief vertaald wordt naar een betere prestatie in de vervolperiode. Onderzoek aan het Louis Bolk Instituut toonde al een invloed aan van toegenomen lichaamsgewicht van het jongvee op de latere melkproductie.

De lammeren die destijds deelnamen aan de kruidenproef werden daarom opgevolgd tijdens hun eerste lactatie als jaarling. Regelmatige wegingen toonden aan dat de geiten hun groeivoorsprong behielden en dat dat resulteerde in een vroegere lammerdatum. Melkmetingen toonden aan dat deze geiten een hogere melkproductie vertoonden in hun eerste lactatie.

Impact van coccidiose op groei

Bij geiten komt coccidiose op vrijwel alle bedrijven voor, in sommige gevallen met ernstige economische schade. Coccidiën (*Eimeria spp.*) zijn ééncellige parasieten die na opname uit de omgeving de darmcellen binnendringen en zich daar

vermeerderen. Hierbij worden de darmcellen beschadigd, dit kan acute symptomen geven zoals sterke vermagering en bloederige diarree.

Een besmetting kan echter ook aanwezig zijn zonder acute symptomen (subklinische coccidiose). Door de darmbeschadiging kunnen voedingsstoffen echter minder efficiënt opgenomen worden en treedt er groeivertraging op. Economische gevolgen op langere termijn ontstaan uit een lagere productiviteit als gevolg van een mindere groei van het jongvee. Zwaarder, goed ontwikkeld jongvee wordt immers sneller drachtig, produceert meer melk tijdens de eerste lactatie, heeft een langere levensduur en kan zich beter in de kudde handhaven.

Kruidenproef

Tijdens het afgelopen CCBT project 'Aanpak van coccidiose bij geitenlammeren en kalveren' werd een aanvullend voeder op basis van kruiden en oliekoeken geëvalueerd op zijn werking tegen coccidiose bij geitenlammeren.

Niet alleen bleek de besmetting op een lager niveau te liggen, ook de groei van de lammeren die de kruiden kregen was veel beter dan de controle groep. Op het einde van de proef zijn de lammeren uit de kruidengroep gemiddeld 4kg zwaarder dan de geiten in de controlegroep.

Gezien het redelijk hoge aantal coccidiën in de mest in de loop van de proef kan wellicht wel worden verondersteld dat er een invloed van sub-klinische coccidiose op de groei is geweest. Dat de groei in de kruidengroep beter was zou te wijten kunnen zijn aan een iets lagere besmettingsgraad gecombineerd met een betere weerstand waardoor de darmwand minder werd aangetast en er dus meer voedingsstoffen konden worden opgenomen.

Opvolging tijdens de eerste lactatie

We wilden in een opvolgingsproject nagaan of de groeivoorsprong die de dieren in de kruidengroep opliepen ook effectief vertaald wordt naar een betere prestatie in de vervolgperiode in vergelijking met de controlegroep. Hiervoor zochten we een antwoord op volgende vragen :

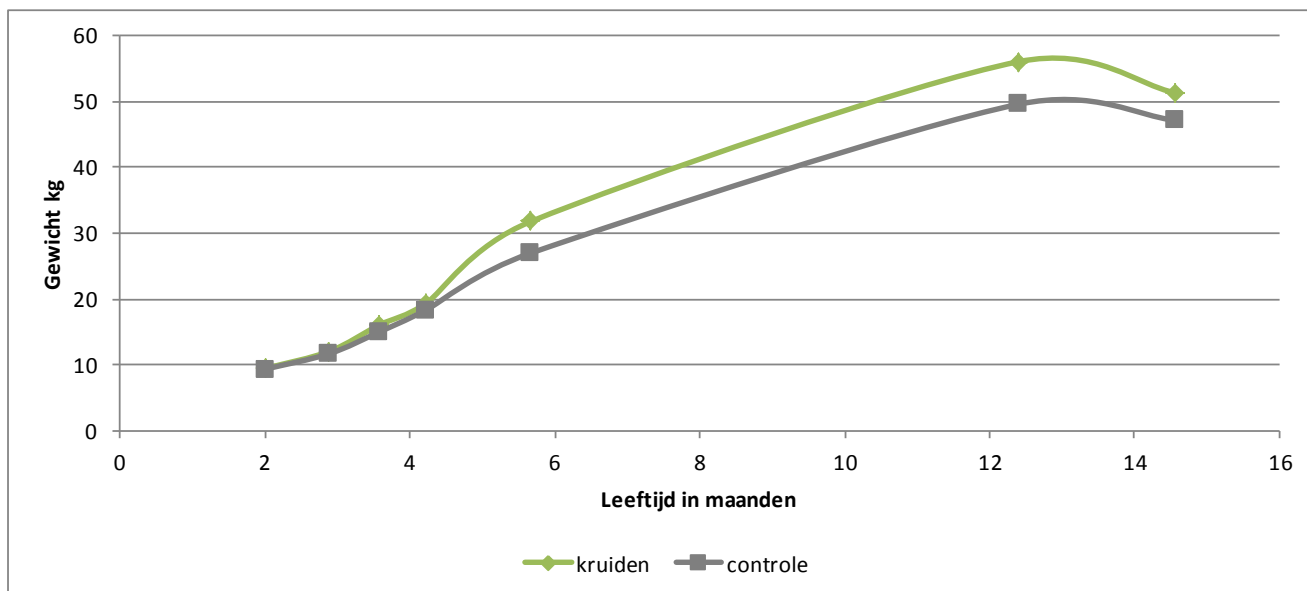
- Op welk tijdstip lammeren de geiten af, waren ze vroeger klaar om gedekt te worden?
- Hoe groot is het gewicht bij aflammeren?
- Is er een verschil in melkproductie gedurende het eerste lactatiejaar?
- Is er een bedrijfseconomisch voordeel te halen uit de kruiden behandeling tijdens de jongveeopfok?

Tijdstip van aflammeren

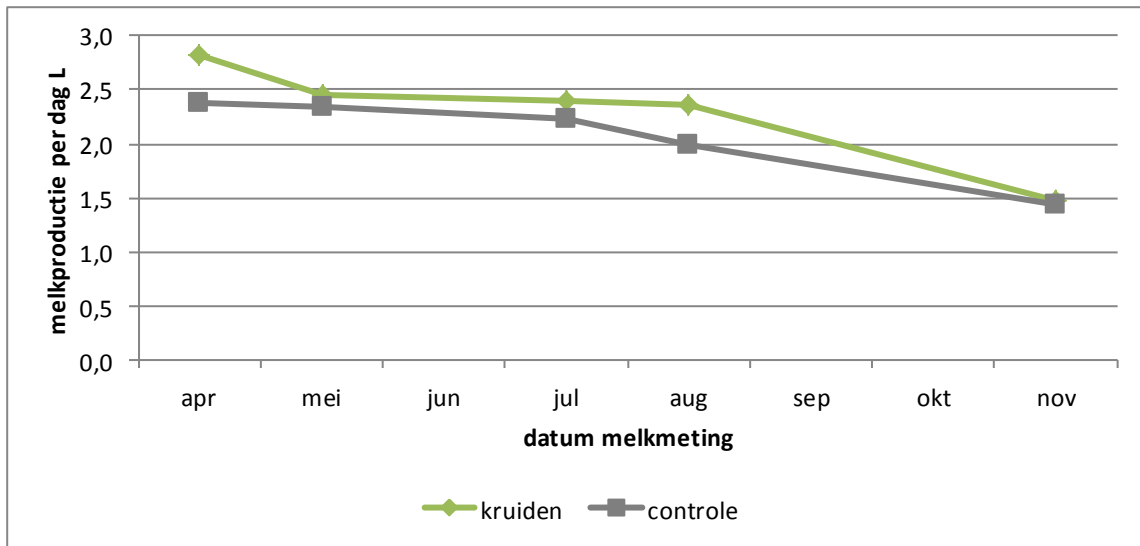
De leeftijd bij aflammeren bedroeg bij de kruidengroep gemiddeld 381 dagen, terwijl de geiten in de kruidengroep gemiddeld 16 dagen later lammerden op een gemiddelde leeftijd van 396 dagen. Dit verschil was statistisch significant.

Gewichtsverloop

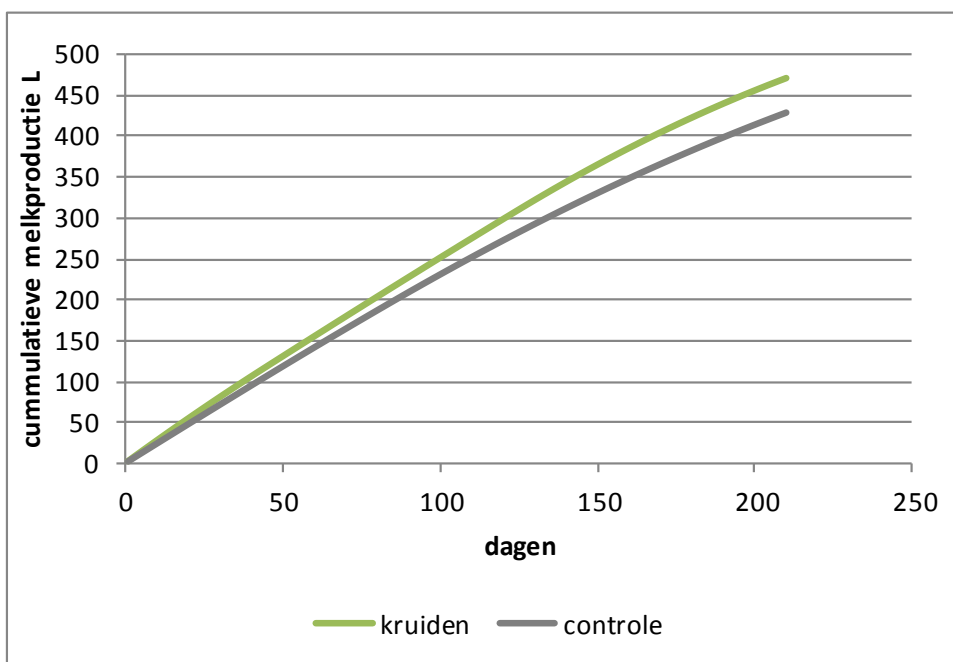
Voor de start van het lammerseizoen werden alle geiten gewogen. Hieruit bleek dat de geiten uit de kruidengroep de gewichtsvorsprong die we in de vorige proef hadden geconstateerd behielden, ze waren gemiddeld 6,5 kg zwaarder. Kort na het lammerseizoen in april slonk het verschil in gewicht naar 4,2 kg, waardoor er statistisch geen significant verschil meer kon worden vastgesteld. Later in de lactatie nam het verschil tussen beide groepen terug toe. In september, na 6 maanden in lactatie waren de geiten uit de kruidengroep 5,5 kg zwaarder, een statistisch significant verschil (Figuur 1).

Figuur 1: Gewichtsverloop van de geiten in de proef

Figuur 2: Dagelijkse melkproductie van de twee groepen gedurende de meetperiode.

Figuur 3: Cumulatieve melkproductie tijdens de meetperiode.

Melkproductie

Melkmetingen werden uitgevoerd over een periode van 210 dagen. De eerste meting werd gestart op moment dat laatste geiten gelammerd hadden. Op dat moment was de eerst gelammerde geit al 46 dagen in lactatie.

Bij de eerste melkmeting bedroeg de melkproductie van de geiten in de kruidengroep 0,4 liter per dag meer dan de controlegroep, bij de volgende metingen werd het verschil kleiner. Bij de laatste melkmeting was er nog amper verschil tussen de groepen (Figuur 2).

Door op basis van de verschillende melkmetingen een extrapolatie te maken van de melkproductie voor de hele meetperiode werd een totale melk-

productie berekend voor de kruidengroep van 471 liter ten opzichte van 428 liter voor de kruidengroep, een verschil van 42 liter (Figuur 3).

Aangezien er een verschil is in aflammerdata tussen de twee groepen werd de melkproductie ook berekend voor alle geiten binnen eenzelfde periode van de lactatie. Immers de melkmeting begon wanneer de laatste geit pas gelammerd had en de eerste al 46 dagen in lactatie was. Daarom werd voor elke geit de melkproductie berekend tussen dag 46 en 210 na lammeren. In deze periode produceerden de geiten uit de kruidengroep 388 liter ten opzichte van 344 liter in de controlegroep of 44 liter meer, dit verschil was statistisch significant.

Bedrijfseconomisch

Er werd 44 liter per dier meer geproduceerd in de kruidengroep dan in de controlegroep. Indien we uitgaan van een melkprijs in de proefperiode van 0,75 euro per liter, komen we op een meeropbrengst per geit van 33 euro tijdens de eerste lactatie. Hier tegenover staat de kost van 7 euro per lam voor de kruiden supplementatie.

Zo blijft er toch nog een extra saldo per behandeld dier van 26 euro. Bij een bedrijf van 600 dieren met 150 opfokdieren, zou dit komen op een positief inkomenseffect van 3900 euro per jaar.

We moeten ons misschien de bedenking maken dat deze extra liters wel extra voerkosten met zich meebrengen.

Met een gesimuleerde voederkostprijs voor Vlaamse omstandigheden vanuit de Nederlandse kostprijsberekening van de Groene Geit van 2009 (die geactualiseerd werd naar 2013) van 48,98 euro voederkostprijs per liter, blijft er een positief saldo over: $((0,75-0,4898)*44)-7=4,45$ euro per opfokdier. Bij een bedrijf van 600 dieren met 150 opfokdieren, zou dit komen op een positief inkomenseffect van 667,5 euro per jaar.

Besluit

Zelfs bij de veronderstelling dat de extra liters tijdens de eerste lactatie ook een hogere voederkost per liter opleveren, blijft het bedrijfseconomisch interessant om de kruidenmengeling te voederen aan de opfokdieren met het oog op een betere jeugdontwikkeling en daardoor betere productie in de eerste lactatie.

Geef uw mening over dit project:

[Klik HIER!](#)

Contactpersoon: Wim Govaerts (Wim Govaerts & co cvba)

Tel: +32 (0)477 77 46 95

E-mail: Wim.Govaerts@bioconsult.be